

Stichting Zanskar-s Tongde Fonds

november
2020

(xedni) muc evagposduohnl
Inhoudsopgave cum (index)

10, (11), (14), 15

Angmo

4, 15

DAWA

23, 24

Dinah

(14), (21), 22

Disket

13, 14, (21)

DOLKAR

14, (17), (18)

GALDEN

(17), (19)

Gyatsok

(4), 6, 7, (14), 15

Jimmy

6, 7, (14), 15

LOBZANG

14, 16

Norboo

(10), 11, 12, (14)

Rigzin

(4), (14), (24)

Simon

(14), (17), (24)

Saskia

14, (20)

Wangtak

11

Zeera

Ladakh is sinds oktober 2019 een Union Territorium (UT).

De Indiase regering heeft in een zeer omstreden besluit de deelstaat Jammu en Kashmir opgeheven en vervangen door twee Union Territories: Jammu & Kashmir, en Ladakh. De Ladakhi's zijn over het algemeen blij met deze nieuwe status. Het (boeddhistisch) nationalisme is door de regering van Premier Modi flink aangewakkerd, en dat werpt nu zijn vruchten af. De Kashmiri zijn een stuk minder enthousiast over de nieuwe situatie.

Wat het voor onze kinderen betekent kunnen we nog niet overzien. Nu Ladakh een UT is geworden, en het daarom niet meer zo is dat veel beslissingen en benoemingen (van ambtenaren) genomen worden door de deelstaatregering in Srinagar, kan het zo zijn dat er meer kansen komen op banen. Tegelijk kan het zo zijn dat de rol van Srinagar wordt overgenomen door de regering in Delhi en de lokale *Hill Council* relatief machteloos blijft. (*Ladakh Autonomous Hill Development Council*)

Vooralsnog hebben onze kinderen dit jaar geen directe gevolgen ondervonden van de veranderde situatie, wat mede te wijten is aan de pandemie, die de halve wereld, en dus ook India en Ladakh tot stilstand heeft gebracht.

Er zijn toenemende spanningen aan de grens met China, wat leidt tot verdere militarisering van Ladakh en zorgen bij onze kinderen, die aan de ene kant hopen dat het rustig blijft, maar tevens willen dat hun land zich van zijn sterkste en dapperste kant laat zien.

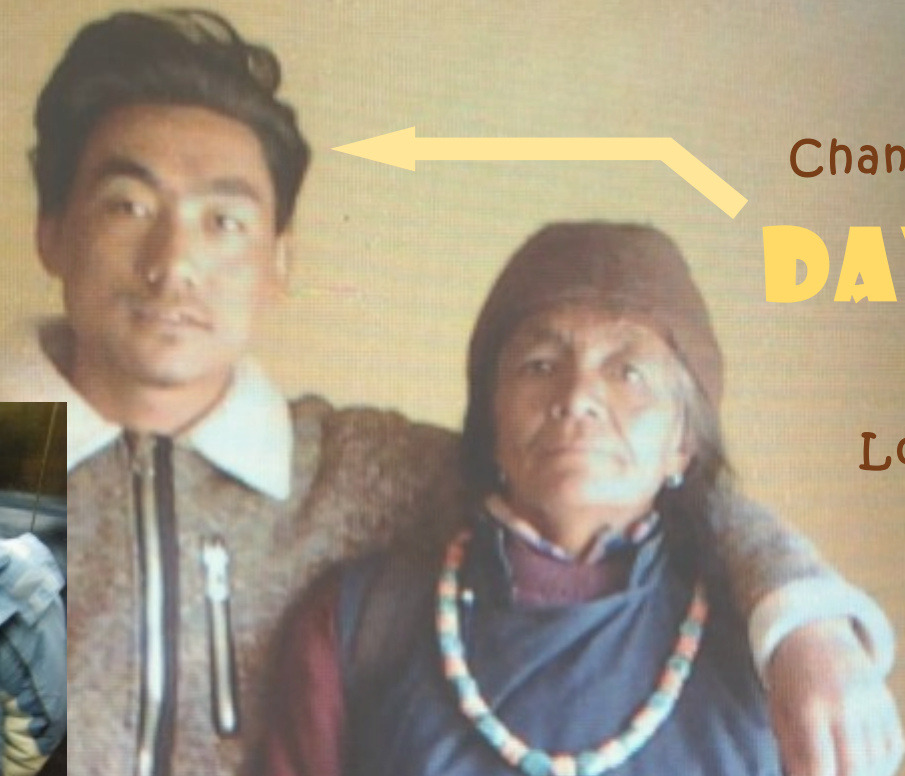

Januari 2020

Januari 2011

Chandigarh:

DAWA

Jimmy
Lobzang

DAWA is enthousiast aan de opleiding tot brood- en banketbakker begonnen. Hij heeft theorielessen en praktijk. In zijn brieven schrijft hij over *shortbread* (zandgebak, sprits), *honeycombs* (zoete brokken koek of snoep) en *royal icing* (eiwitglazuur); **naan** (brood gebakken in een klei oven), *buns* (zoet of hartig broodje) en pizza. Hij krijgt tevens computerles en Engels.

Door Covid-19 komt er een flinke kink in de kabel. De school gaat dicht, en er is geen zicht op een stageplaats. Wel krijgt hij op basis van zijn tussentijdse examen een certificaat, maar voor een compleet diploma moet hij stage gelopen hebben. En dat is dus nog een zeer onzekere factor, omdat de school niet in staat is om voor voldoende stageplaatsen te zorgen. (Logisch, want ook in India zijn de hotels dicht en ligt het toerisme plat.)

Thuis bakt hij pizza's en hij oefent zijn Engels (onder begeleiding van Simon) en helpt Jimmy bij het herstel na zijn knieoperatie. En het hele huis is aan een grondige schoonmaakbeurt onderworpen!

In november begint hij met een computercursus.

"After the lockdown I have made four times pizza (veg). It was my first time and the outcome is quite good. I made it on gas, firstly I have to make a sponge and after that I have to bake a bit, after some time put tomato sauce on it and other vegetables like capsicum, tomato and onion. After that throw cheese on the pizza and bake on low gas and the outcome will be good. It was my first time experience without taking any reference."

DAWA

Tijdens de lockdown in India konden de jongens in Chandigarh helemaal niks. Er werd streng gecontroleerd en ze mochten alleen naar buiten op gezette tijden om boodschappen te doen. Dat was geen pretje, maar ze hebben zich er dapper doorheen geslagen. Ze gaan echt anders om met dit soort onverwachte tegenslagen dan wij dat doen. Meer gelaten.

Natuurlijk steekt hun situatie goed af tegen de situatie van zo velen van hun landgenoten die geen vastigheid hebben en soms wekenlang onderweg waren naar hun dorpen omdat ze hun daglonersbaan kwijt waren en er in India geen sociaal vangnet is. Daar zijn onze kinderen zich zeer van bewust.

Na het opheffen van de strikte lockdown zijn er restricties gebleven, waardoor er achterstanden zijn die straks weer moeten worden ingelopen.

April 2020

April 2020

Juli 2005

LOBZANG had noodgedwongen een tussenjaar: vorig jaar was hij uitgeloot, en kon hij dus niet aan zijn vervolgstudie beginnen. Wel kon hij via een aanvullend examen zijn gemiddelde hoger maken (dat is een soort herexamen doen als je toch geslaagd bent). In India is de concurrentie zo groot, dat er hoge gemiddelde cijfers nodig zijn om een plek aan de universiteit te bemachtigen. Covid-19 was voor Lobzang dus extra lastig; hij kon niet naar de bibliotheek en had daarnaast weinig online activiteiten. Toch heeft hij gemotiveerd doorgestudeerd, veel boeken gelezen, aan zijn Engels en algemene ontwik-

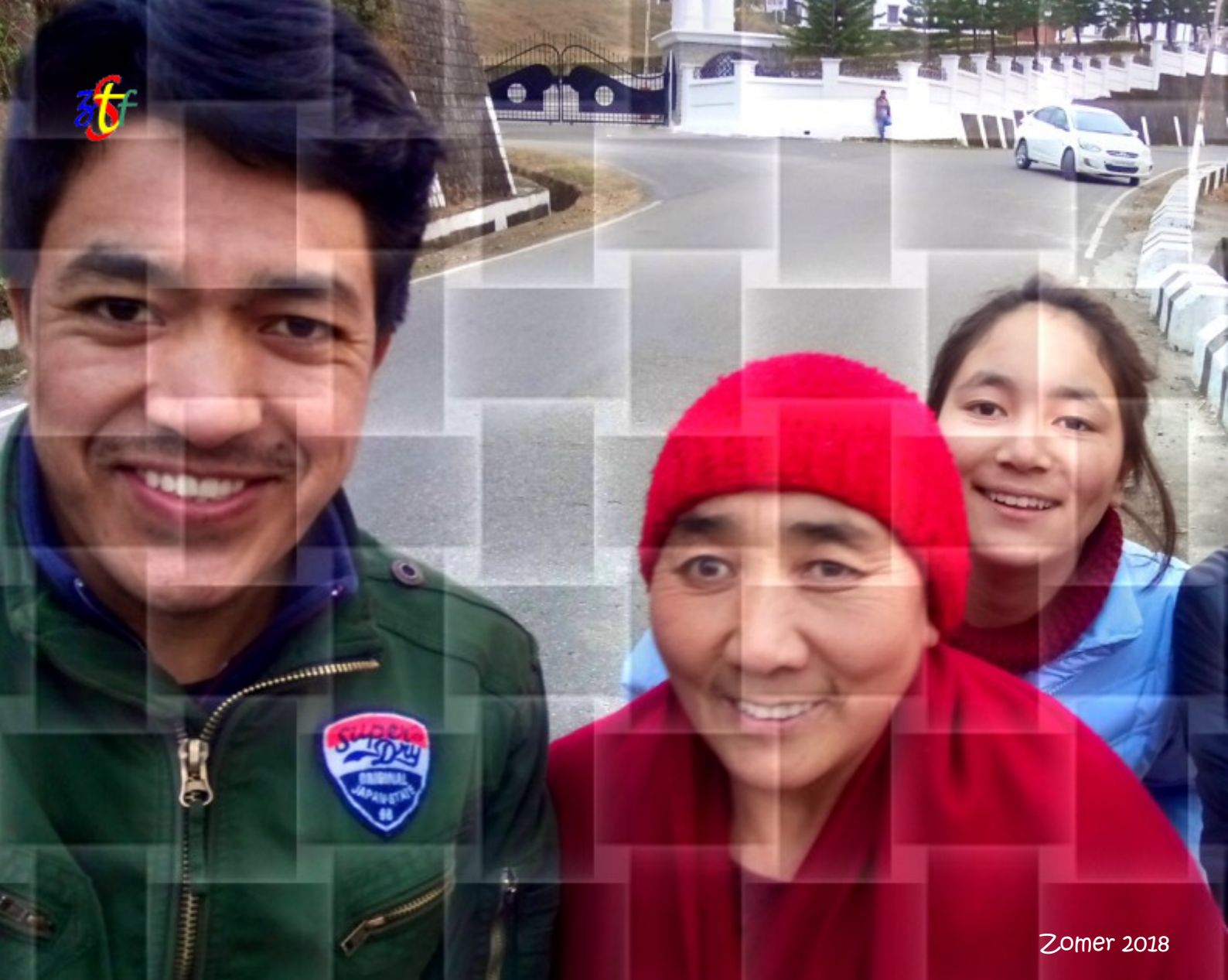
keling gewerkt.

Daarnaast doet hij de Indiase administratie voor de stichting.

Lobzang is een rustige jongen, maar nu was het zelfs voor hem vaak saai; binnen zitten, niet naar de bibliotheek, en nauwelijks sporten.

Uiteindelijk is hij voor komend jaar toegelaten op zowel de Punjab Universiteit (*physics-electronics*) als op het Khalsa College, een aan de Punjab Universiteit aangesloten college.

Het afgelopen jaar heeft hij veel nagedacht over de toekomst. Ondanks dat hij

Zomer 2018

van jongs af aan de wetenschapskant op wilde, en daarin zijn bachelor heeft gehaald, heeft hij besloten aan het Khalsa College een masters Economie te doen. Hij heeft er zin in en ziet goede kansen voor de toekomst met zo'n meer maatschappelijk gerichte studie. Hij combineert dit met een gedegen cursus computerkunde, waar hij in november mee begonnen is. De cursus duurt een jaar.

Wij zijn blij met Lobzangs keuze, omdat wetenschap altijd al zwaar voor hem was,

en hij de blik nu meer op het leven kan richten.

"I personally feel that doing MA Economics is a better option, with economics I can devote more time to the computer course, which is equally important as my postgraduate diploma (Economics). There are many things to learn from the computer course. I want to gain every knowledge possible from it."

LOBZANG

Jimmy

Augustus 2005

Het jaar begon voor *Jimmy* actief als altijd, met voetbal, coaching en activiteiten met zijn (voetbal)vrienden. Hij coacht nu zelf twee teams, een van kinderen tot 10 jaar, en een van kinderen van 10 tot 12 jaar. Hij traint met ze en begeleidt ze als ze deelnemen aan toernooien.

Jimmy heeft die praktijkuren nodig voor zijn C-licentie, een volgende tree hoger op de coaching ladder. Hij volgde een workshop wedstrijdanalyse en is vaak te vinden op het voetbalinstituut.

In februari, tijdens een voetbalwedstrijd, krijgt hij hevige pijn in zijn rechterknie. Hij weet meteen dat het goed mis is. In de kliniek melden ze dat hij aan beide knieën moet worden geopereerd om kniebanden en meniscus te repareren. Hij had al eerder problemen met zijn

knieën, maar het kwam als een schok dat het zo erg was. De knieën moeten een voor een worden aangepakt. Net voor de corona lockdown is zijn rechterknie aan de beurt. De operatie gaat goed. De revalidatie gaat langzaam, maar Jimmy is zeer gemotiveerd. Er komt een tweedehands hometrainer voor de revalidatie.

De jongens gaan met z'n drieën 's ochtends vroeg naar buiten. Voorzichtig, want de lockdown in India is zeer streng en als je betrappt wordt op illegaal buiten zijn, heb je zo een lef van de politie te pakken. Een keer per dag komen er mannen met karren met dagelijkse levensbehoeften langs de deur. Het is heel stil op straat. Er lopen herten in sector 40, schrijft Jimmy, 'de natuur neemt de stad over'.

De All India Football Federation organiseert online cursussen voor coaches. Jimmy volgt ze enthousiast. Het geeft ook afleiding tijdens de lockdown.

Jimmy heeft regelmatig contact met zijn familie in Ladakh, die eveneens zuchten onder de lockdown. 'Maar', zegt Jimmy, 'er is een lichtpuntje: nu wassen ze in Ladakh ook hun handen goed voor het eten.' Behalve dat hij grappen maakt, is Jimmy serieus begaan met alle dagloners die nu met lege handen staan. En is hij bezorgd over de impasse de Chinees-

Indiase grens, zijn familie komt uit Hanle, dat dicht tegen door China bezet Tibet aan ligt. Zijn linkerknie is minder beschadigd, de operatie (in september) is niet zo zwaar en het herstel verloopt sneller. Jimmy doet zijn oefeningen serieus en zal nog dit jaar verder kunnen met zijn werk (op vrijwillige basis en volgend jaar met zijn C-licentie).

“I have also seen people gathering in the USA during the lockdown. They are protesting that their rights were taken. It was very scary and funny at the same time. I was like why? These people are protesting in the peak of Covid-19. And some of these people's interviewing. Saying that Jesus has made fresh air to breathe, why we have to put on masks. Their reasons were very funny. I also don't like Trump. I hope he loses.”

Jimmy

Apale

We hebben het contact met **Angmo** versterkt. Nadat zij en haar ex-man even geprobeerd hebben om tot een verzoening te komen, woont ze nu weer, en nu definitief, alleen met haar zoontje Apale in Leh.

Met hulp van Rigzin probeert ze zich in te schrijven voor haar klas 12 examen, via NIOS (the National Institute of Open Schooling), een erkend instituut voor distant learning. De inschrijving mislukt, vooralsnog door onbekende, onbegrijpelijke redenen. Wat er mis is en hoe dat komt, blijkt zeer ingewikkeld te achterhalen. We zijn er nog steeds mee bezig.

Angmo kreeg tot voor kort een kleine toelage van haar ex-man, maar nu hij opnieuw trouwplannen heeft, blijft de maan-

delijkse betaling achter.

Wij willen Angmo's acute geldszorgen lichter maken, en haar stimuleren om haar schoolopleiding af te maken, en een vervolgopleiding te doen. Daarom steunen we haar met een maandelijkse toelage voor levensonderhoud. Apale is bijna vier jaar en gaat binnenkort naar school.

We helpen Angmo met de toelatingskosten.

Omdat Angmo erg zoekende is, is het extra vervelend dat wij niet naar India reizen kunnen om samen met haar haar papierwerk in orde te maken en door directe gesprekken een weg vooruit uit te stippelen.

"Sometimes a cat visits us, he would come, drink milk and go, he is a stray cat. He is very loud and always meowing at me, so to start a conversation, sharing heartbreaking moments with me, these animals connect with us in some way.

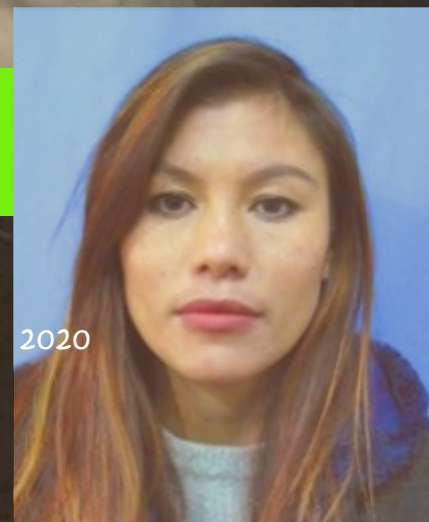
I love the stray puppies and cats around me, at least they come around to make you feel happy. I trust them, they are my companions."

Disket

Augustus 2005

Angmo

Januari 2020

Zeerah

Juni 2006

Rigzin is terug in Leh, waar hij werk heeft in een sportschool. Hij huurt een zelfstandige kamer in de stad.

Hij stelt twee Indiase bankrekeningen ter beschikking van de stichting, en faciliteert de betalingen vanuit Nederland naar India. En hij zorgt, samen met zijn familie, voor onze hond Zeerah.

Hij zoekt ook naar een baan die wat meer zekerheid geeft dan zijn job op de sportschool, maar ook dat heeft corona tijdelijk een halt toegeroepen.

Hij ging terug naar zijn dorp, en hielp met het ingrijpend renoveren van het ouderlijk huis en met het werk op de velden.

Hij heeft regelmatig contact met Angmo, die hij helpt met het in orde proberen te brengen van haar papieren zodat ze zich op een school kan inschrijven.

“Yes this virus is very threatening to the world and because of this virus many people lost their lives and many are jobless. Here we are in total lockdown, as it's the spring season, so we are busy in doing the seasonal work at home. I cut all the branches of the trees and planted some new trees. Every day we do some work on the field.”

Rigzin

Rigzin
2020

DOLKAR heeft de winter doorgebracht in Zanskar, voor het eerst nadat ze is weggegaan als meisje van 4,5 jaar. Ze vond het hard, maar ook heerlijk, water halen bij de bron en zorgen dat het woongedeelte van het huis warm genoeg blijft. En natuurlijk was het fijn voor haar zoveel tijd met haar moeder en in Ladakh wonende familie te kunnen doorbrengen. Dat was ook al in eeuwen niet gebeurd. In Jammu, waar ze in maart weer naar toe gaat, is het onrustig vanwege de splitsing van Jammu en Kashmir. Er zijn protesten en de situatie is gespannen. Daar bovenop komt Covid-19. Dolkar gaat weer terug naar Zanskar, en daar blijft ze. Ze is formeel klaar met haar studie, en moet nu op zoek naar een baan, wat er door de pandemie niet makkelijker op geworden

is. Ondanks die onzekerheden is het voor Dolkar ook fijn om weer 'thuis te komen' in Zanskar. Ze heeft zo de tijd om te bedenken wat ze wil gaan doen. In de zomer werkt ze mee op het land en zorgt ze voor de dieren. Ze leert veel van haar moeder, schrijft ze, allerlei vaardigheden die haar wellicht nog goed van pas gaan komen.

"It was my first time stay in Zanskar in the winter season. I had the best time with my family.

From December the snow starts falling, the mountains were slowly covered with white snow, and animals were allowed to move freely to search for food. During winter life in Zanskar is quiet due to the cold weather."

DOLKAR

Wangtak is bezig een reisorganisatie op te zetten, wat in deze tijd natuurlijk niet echt goed gaat, er komt geen toerist naar Ladakh nu... maar Wangtak ziet altijd overal een uitweg, dus is hij bezig met het bouwen van ijsstupa's om de watervoorziening in de Zanskarvallei beter te reguleren, registreert hij huizen die een *homestay* willen beginnen, en bouwt hij zijn netwerk en contacten uit.

Het laatste bericht dat we van hem kregen (de berichtenstroom uit Zanskar is niet altijd even gestoomlijnd) was een filmpje over een beklimming van de Kun Nun duo piek in Kargil/ Ladakh, waar hij de *voice over* voor heeft ingesproken.

"We are doing alright I suppose. Well, tourism is definitely going to take some time before it resumes. However, it's been a year of reconnecting with my roots. This is the longest I have been in Zanskar since I left when I was five. For the first time I am experiencing all the seasons one after the other without any interruption. I am looking at this year as

more of an opportunity to understand Zanskar."

Nerboo

"Hi my friends Saskia and Simon. How are you doing? I have good news for you, Mickey delivered a baby boy on the 22nd of September at 7:08 am."

GALDEN

"We are fine here. I am in Leh for a couple of days. We came through Chadar road via Lingshed. I am going back tomorrow [naar Padum]. Here people are a bit tense because of the Covid-19 situation. At Kaltse you have to go through a screening test for Covid. Even at Zangla there is a post checking whether you are infected with the Covid virus or not."

Zowel **GALDEN** als Nerboo zijn nu echt gesetteld, en bouwen aan een zelfstandige toekomst, met vrouw, en kind.

Wangtak, Rigzin en **DOLKAR** vinden

hun weg. Ze zijn alle drie heel verschillend, en het is mooi om te zien welke kanten ze opgaan.

Angmo is een geval apart, maar zij probeert dapper een eigen leven op te bouwen voor haar en haar zoontje, en zich los te schudden van de teleurstellingen die ze te verwerken heeft. Daarin willen we haar

tot steun zijn.

Jimmy, **DAWA** en **LOBZANG** blijven nog in Chandigarh, en ronden hun opleiding af.

Wij kijken reikhalzend uit naar de tijd dat we weer naar India kunnen reizen, om de kinderen te bezoeken en ons project langzaam maar zeker echt af te ronden.

Augustus 2005

Disket

Zomer 2018

Disket heeft haar eigen weg gevonden. Ze is in Ladakh en Markha bij haar familie (haar moeder overleed in 2018), zij bereidt zich voor op het vinden van werk en doet haar masters via distance learning.

Stanjin Nema
son of Lobzang Norboo and Tenzin Minkey

Norboo

Nema

38f

Saskia

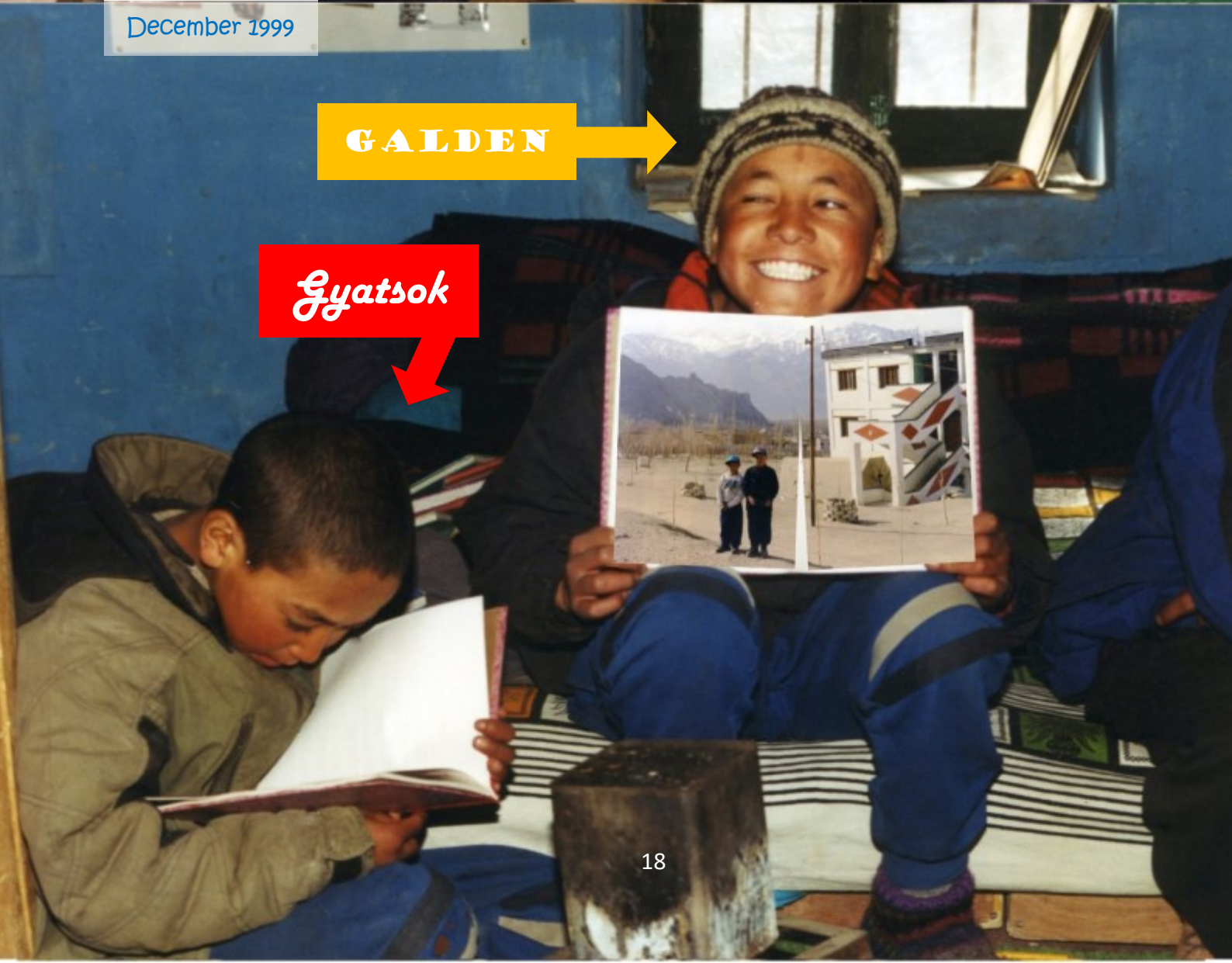
December 1998

December 1999

GALDEN

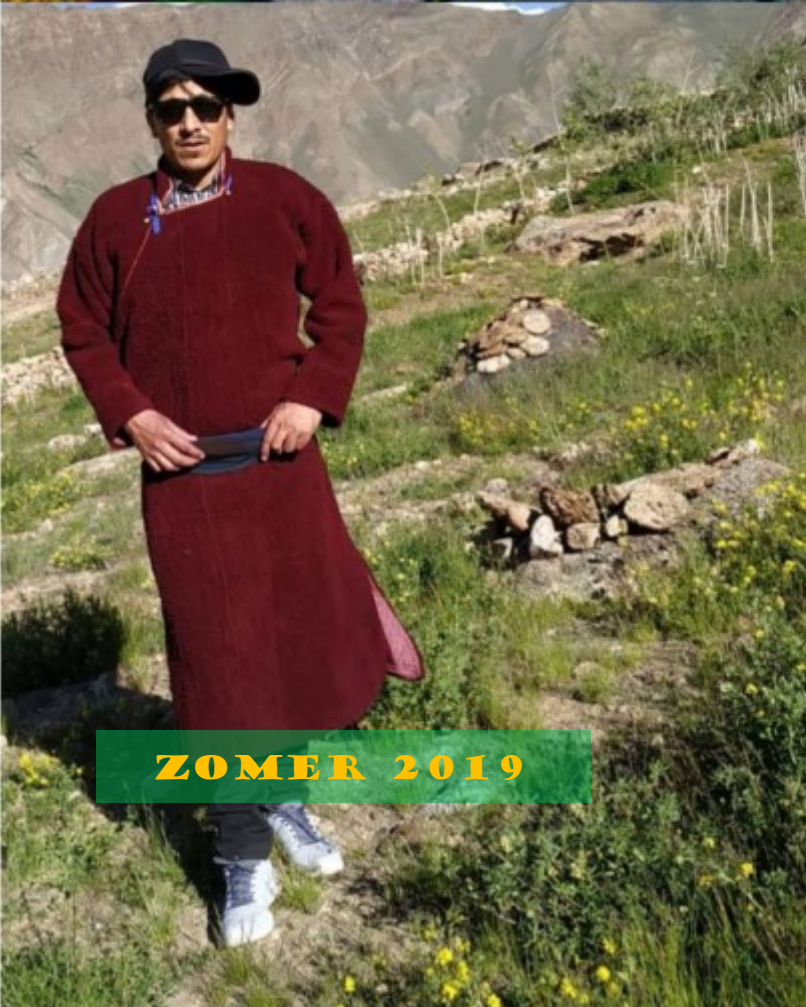
Gyatsok

DECEMBER 1999

GALDEN

ZOMER 2019

December 1998
Augustus 2018

Gyatsok

Wangtak

april 1999

maart 2018

DOLKAR

Disket

Augustus 2005

Stichting Zanskar-sTongde Fonds
Plataanstraat 4
5271 JK Sint Michielsgestel

e-mail: info@stichtingzanskar.nl
telefoonnummer: 073 5514008

Rabobank NL98RABO0106906259
KvK 17112180
ANBI 52943
RSIN 807617003

Dinah

Colofon

Teksten:

SASKIA KUNST, de kinderen

Redactie:

SASKIA KUNST & SIMON
SCHAGEN

Ontwerp & opmaak nieuwsbrief:
SIMON SCHAGEN

Foto voorpagina:

DAWA

Overige foto's:

ANGMO (10 , behalve fo-
tootje van Disket samen met
Angmo uitit 2005)

DAWA (4)

DISKET (22)

DOLKAR (13)

GALDEN (18 [kleine foto (kf)])

JIMMY (8, 9)

LOBZANG (5, 6, 7)

NORBOO (16)

RIGZIN (11, 12, 14, 15,
[achtergrond])

SIMON (4 [kf], 6 [kf], 8 [kf],
10 [kf], 11 [kf], 14 [kf's], 17 ,
18, 19 [kf], 20 [kf], 21, 22
[boven], 23, 24)

SASKIA (19, 20)

Foto's bestuursleden:
bestuursleden

Gebruikte lettertypen:

ALGERIAN

Broadway

Calibri / — Light

COPPERPLATE GOTHIC

Edwardian Schrif ITC

Gigi

Gils Sans ultra

Bold

GOUDY STOUT

Harlow Solid Italic

Impact

Kristen ITC

Matura Mt Script

Ravi

Wide Latin

Dinah

Saskia
oprichter

Simon
oprichter

Dinah

Bestuur: *Hans-Georg van Liempd* (voorzitter) *Marijke Koggel* (secretaris) *Rolanda van der Kooi* (penningmeester) *Gerda Kunst* (oprichter, algemeen lid) *Myra de Rooy* (algemeen lid)

Myra de Rooy

Gerda Kunst

Rolanda van der
Kooi

Marijke Koggel

Hans-Georg van
Liempd

bestuur